

NYTT FRA EU

Tre EU-eksperter i NHO forklarer og kommenterer aktuelle saker som får betydning for samfunn og næringsliv i Norge.

Henrik Munthe, advokat; **Trine Radmann**, direktør for NHOs Brussel-kontor og **Espen Søylen**, direktør for avdeling for internasjonalisering og samfunnsøkonomi.

Denne uken: Trine Radmann
E-post: trine.radmann@nho.no

EU ser på EØS og Sveits

Europaparlamentet ser på EØS – og Sveits. Hvorfor? Det fungerer ikke spesielt godt.

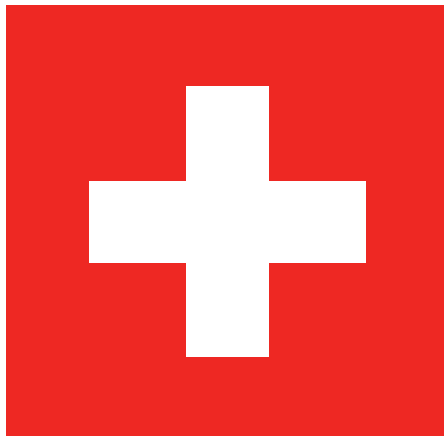
I uken som var gjennomførte Indre markedskomiteen (Komiteen for indre marked og forbrukerrettigheter) en åpen høring om offentlig innkjøp i Europaparlamentet. I høringen hadde NHOs ekspert på saken, Arnhild Dordi Gjønnes, som også leder en arbeidsgruppe i BUSINESS EUROPE om samme tema, en aktiv rolle. Malcolm Harbour, som leder komiteen, ga uttrykk for at det (igjen) var positivt å se deltakelse fra Norge og Gjønnes, og ønsket oss velkommen.

Norge er velkommen, vi føler oss stort sett velkommen, og i forhold til det indre marked har vi fremdeles mye å hente. Det triste er at vi er mer alene enn før. Nå sitter det ingen norsk nasjonal ekspert i stolene bak Harbour og de andre parlamentsmedlemmene i parlamentet, og vi må jobbe via andres kanaler for å få innflytelse. Akkurat som om mangelen på medlemskap gjør jobben enkel i utgangspunktet ...

Den indre markedskomiteen, som hele Europaparlamentet, har fått større innflytelse ved innføringen av Lisboa-traktaten. De signaliserer også denne makten tydeligere ved å stadig oftere ta egne initiativ og sette agendaen. En sak de ser på denne våren er EØS og Sveits/ EFTA, og hvordan det indre markedet fungerer. Frem til nå har komiteen fokusert på Sveits, men vil utvide nedslagsfeltet utover våren. Sveits er i søkelyset fordi deres statiske, bilaterale avtaler ikke fungerer spesielt godt. Rapportøren (Europaparlamentets politiske saksansvarlig for saken i indre markedskomiteen) har laget en rapport hvor det fremkommer at problemene med gjennomføringen av det indre marked i de 30 EØS-landene (EU27 + Island, Liechtenstein og Norge) er overkommelige, mens forholdet mellom EU og Sveits altså er mer problematisk.

Det området som peker seg ut i rapporten er grensekryssende aktivitet, rettere sagt fri bevegelighet for personer. Rapportøren ønsker å bidra til en bredere diskusjon om fremtiden til forholdet mellom EU og Sveits. Nå, etter at diskusjonene er åpnet, er det også bestemt at andre problemer og utfordringer kan inkluderes i rapporten, slik som forbrukerbeskyttelse, tollsamarbeid eller offentlige anskaffelser. Sveits har utfordringer også når det gjelder tjenester på tvers av landegrensene. De har ingen bilateral avtale i dag som inneholder en omfattende ordning om tjenester, selv om det har vært flere forsøk på å forhandle fram en egen avtale om tjenester, men dette har så langt mislyktes.

Det er en rekke krav i sveitsisk lovgivning, såkalte støttetiltak, som kan diskriminere tjenesteleverandører fra EU/ EØS-landene. Det kan derfor være svært betimelig at Europaparlamentet har satt dette på dagsorden. Vi vil jo ikke at norske bedrifter skal oppleve ulemper ved å

Sveits er i søkelyset fordi deres statiske, bilaterale avtaler ikke fungerer spesielt godt.

starte og drive næringsvirksomhet i andre land. Et eksempel på potensielt konkurransevridende tiltak er et 8-dagers krav til virksomheter som ønsker å selge en tjeneste i Sveits, om å annelde sitt besøk til sveitsiske myndighetene over én uke i forveien.

Kravet rammer spesielt små- og mellomstore bedrifter som ofte responderer raskt på bestillinger fra Sveits. Dette er et eksempel av flere fra alpelandet, men det innebærer ikke at det kun er i Sveits slike utfordringer eksisterer. I Frankrike er det for eksempel et krav om at alle som skal sette opp et bygg må kjøpe en obligatorisk tiårs garanti (décennale) av et fransk forsikringsselskap. Denne forsikringen er heller ikke enkel å få for ikke-franske selskaper.

Vi er heller ikke perfekte. Ser man på implementering av Tjenstedirektivet viste Eurochambers, 3. februar, at kun en tredjedel av EU-landene hadde implementert tjenstedirektivet, men hvis man tar en titt på de engelske nettsidene til det norske kontaktpunktet Altinn blir man heller ikke imponert. Det indre markedet opplever derfor fremdeles mange obstruksjoner, selv om mye er på bedringens vei.

EU ønsker at det indre markedet skal fungere på best mulig måte. De vil ikke ha flere bilaterale avtaler slik de har med Sveits. Frihandelsavtaler er både tungvint å administrere og tar lang tid å forhandle fram. En slik avtale er noe helt annet enn deltakelse i det indre markedet. I Norge har vi deltatt i frihandelen siden 1983 da all toll ble fjernet. Når vi er en del av EUs indre marked, er norsk regelverk som omfattes av dette det samme som EUs. Bedriftene behøver ikke få sine produkter godkjent i hvert enkelt EU-land. Det som er lovlig produsert og solgt i Norge, er automatisk godkjent i hele EU.

En frihandelsavtale er derfor ikke et alternativ til EØS-avtalen. En slik avtale vil sette norske bedrifter flere tiår tilbake når det gjelder markedsadgang og vi vil oppleve kyklospiske negative konsekvenser for verdiskapingen. Dette er ikke en farbar vei hvis vi skal beholde og videreutvikle velferdssamfunnet.

SPØR JURISTENE

Spør noen av landets toppjurister innen forretningsjuss. Advokatene til **FØYEN Advokatfirma DA** svarer. Send spørsmål om næringsliv til: juss@ukeavisen.no.

Av advokat Arve Føyen og advokat Frode Bergland Bjørnstad i FØYEN Advokatfirma DA.
E-post: arve.foyen@foyen.no,
frode.bergland.bjornstad@foyen.no

Arve Føyen

Frode Bergland Bjørnstad

OM FORRETNINGSJUSS

Datalagringsdirektivet

Regjeringen har sendt forslag til innføring av datalagringsdirektivet på høring. Direktivet oppsto på bakgrunn av terroraksjonene i USA, Spania og England på første halvdel av det forrige tiåret. Hensikten var å gi politi- og påtalemyndighet et bedre verktøy for å avdekke, etterforske og rettsforfølge alvorlig kriminalitet.

Hva vil forslaget konkret innebære?

Forslaget vil innføre lagringsplikt for nærmere angitte data ved bruk av elektronisk kommunikasjon som fasttelefon, mobiltelefoni, internettaksess, e-post og bredbåndstelefon. Etter vår mening vil reglene gi begrenset effekt, da det fortsatt vil eksistere kommunikasjonsformer som ikke vil være omfattet av lagringsplikten. Opplysninger knyttet til trafikk eller brukerdata på chatteforum og lignende vil for eksempel ikke være omfattet, med mindre internettaksessen avslører dette. EU-kommisjonen skal legge fram en evaluering i september 2010. Ett av forholdene de skal vurdere er om det er nødvendig å lagre andre eller nye data.

Hva er betenkelighetene med datalagringsdirektivet?

Det er til dels store personvernbetenkeligheter knyttet til dette direktivet. Lagringen kan sies å innebære en prinsipiell endring fra etterforskning og lagring av spesifikke data om konkrete mistenkte, til lagring av mer generelle data om alle borgere i tilfelle noen blir mistenkt i en gang i fremtiden.

Hvilke opplysninger er det konkret som skal lagres?

Datalagringsdirektivet fastsetter en plikt til å lagre trafikkdata, lokaliseringdata og abonnements/brukerdata. Opplysningene som skal lagres er angitt ganske detaljert. Ved lagring knyttet til e-post skal det eksempelvis lagres avsenders og mottakers e-postadresse, IP-adresse, abonnentinformasjon og registrert brukerinformasjon, samt dato og tidspunkt for pålogging og avlogging til e-posttjenesten.

Direktivet pålegger ikke lagringsplikt for innholdet i kommunikasjonen. En må imidlertid være klar over at mye av innholdet i kommunikasjon som foregår via Internett skjer via åpne kanaler som ofte vil være tilgjengelig for utenforstående. Mye av innholdet kan således fremskaffes via andre kilder.

Hvor lenge skal opplysningene lagres?

Datalagringsdirektivet angir at opplysningene skal lagres i en periode på mellom 6 måneder og 2 år, men gir det enkelte land valgfrihet innenfor denne perioden. Norske myndigheter har ennå ikke tatt stilling til hvor lenge opplysningene skal lagres.

Hva er kostnadene knyttet til en slik lagring?

Kostnadene knyttet til oppfølging av kravene i direktivet vil bli betydelige. Ifølge Teleplans økonomiske analyse vil kostnadene ligge mellom 90 og 200 millioner per år.

Er det bestemt hvem som skal lagre opplysningene?

Det er ennå ikke avgjort, men staten ønsker en lokal lagring hos den enkelte ekomtilbyder. Dette vil si at enhver fysisk eller juridisk person som tilbyr andre tilgang til elektronisk kommunikasjonsnett som anvendes til offentlig elektronisk kommunikasjonstjeneste eller tilbyr av slik tjeneste, har lagringsplikt.

Hvem skal dekke kostnadene knyttet til denne lagringen?

Som nevnt over er det uenighet om hvem som skal lagre opplysningene, noe som trolig skyldes at det er uenighet om hvem som skal ta regningen knyttet til lagringen. Regningen vil i praksis uansett havne hos den enkelte borger, enten i form av skatter fra staten eller prisøkninger på de aktuelle teletjenestene.

Hvem kan få tilgang på opplysningene?

I høringsnotatet fremgår det at opplysningene bare skal benyttes av politi- og påtalemyndighet, samt offentlig myndighet med særskilt hjemmel for eksempel Kredittilsynet. Dette er en sannhet med modifikasjoner.

Slik reglene er i dag, kan det ikke utelukkes at også andre, for eksempel rettighetshavere til musikk, film mv., gjennom rettslige skritt kan få tilgang. Dette fordi tvisteloven gir private parter rett til slik informasjon på nærmere bestemte vilkår – selv om opplysningene er taushetsbelagte. Vi viser til saken mellom Altibox og rettighetshaverne bak filmen Max Manus hvor spørsmålet var om opplysninger underlagt taushetsplikt etter ekomloven kan utleveres til private rettighetshavere. Dersom direktivet hadde vært implementert, vil rettighetshavere kunne kreve tilgang på opplysninger av et større omfang og for en lengre periode. For ordens skyld nevnes at vi representerer Altibox i denne saken.